Annex

Mapa de patrimoni cultural

Lluçà

Virgínia Cepero González

Novembre 2021

Diputació Barcelona

Àrea de Coneixement i Noves Tecnologies

ANNEX:

Revisió del Mapa del Patrimoni Cultural de Lluçà

Redacció
Virgínia Cepero González

Novembre 2021

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte	Revisió del Mapa de Patrimoni Cultural
Població i comarca	Lluçà, Lluçanès (Osona)
Promoció	Oficina del Patrimoni Cultural (Diputació de Barcelona)
Coordinació i supervisió	Pedro Barbado Mariscal (OPC)
Redacció	Virgínia Cepero González, historiadora i arqueòloga
Dates d'execució	setembre 2020 – novembre 2021

SUMARI

1. INTRODUCCIÓ.....3

2. AGRAÏMENTS.....4

3. INCIDÈNCIES EN LES FITXES.....5

4. TREBALLS REALITZATS.....6

5. LLISTAT D'ELEMENTS NO FITXATS.....7

6. ESTADÍSTIQUES ACTUALITZADES.....8

1. INTRODUCCIÓ

L'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC) de la Diputació de Barcelona és un servei especialitzat en la cooperació i promoció del patrimoni cultural local, que s'organitza a partir de l'articulació d'un seguit de xarxes sectorials i/o territorials **(Xarxa d'Arxius Municipals, Xarxa de Museus Locals, Programa d'Estudis del Patrimoni)** que posen a l'abast dels municipis, un conjunt de serveis i accions de suport a l'organització, gestió, conservació, tractament, difusió i comunicació del conjunt de béns patrimonials presents en el territori i, sobretot, als equipaments culturals especialitzats que actuen des de l'àmbit municipal.

Dins del seu programa anomenat *Estudis i projectes de Patrimoni Cultural* es dona suport a les polítiques i estratègies dels ajuntaments en relació amb la conservació, la recerca, la difusió i la dinamització dels béns patrimonials del seu territori. El programa pretén facilitar a les administracions locals la presa de decisions sobre aquest, mitjançant diferents actuacions, entre les quals es troba la promoció de la realització dels Mapes de Patrimoni Cultural Local, abans anomenats Inventaris del Patrimoni Cultural. L'objectiu d'aquests inventaris és la de dur a terme la recollida exhaustiva de dades sobre el patrimoni cultural i natural d'un municipi concret i la seva valoració.

Pel que fa al municipi de Lluçà, transcorreguts 12 anys de la realització del seu Mapa de Patrimoni Cultural, i després de l'acord subscrit entre l'Ajuntament de Lluçà i Diputació de Barcelona, s'ha portat a terme la seva revisió, degut a que part de la informació continguda ha experimentat canvis per diversos motius que s'especifiquen més endavant.

L'actualització d'aquest Mapa de Patrimoni ha estat executada per la historiadora i arqueòloga Virgínia Cepero González, sota la supervisió tècnica de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, a través del seus serveis tècnics.

2. AGRAÏMENTS

La revisió d'aquest inventari no hauria estat possible sense la inestimable col·laboració de diverses persones que, des dels seus coneixements i experiències, han facilitat la seva documentació i redacció.

Agraeixo la col·laboració de la regidora de cultura de l'ajuntament de Lluçà, Montserrat Suriñach, que ha posat tots els recursos disponibles per tal de facilitar la feina. I d'una manera molt específica, a l'equip de voluntaris que ha revistat i corregit les informacions de l'inventari realitzat l'any 2009, format per Montserrat Suriñach, Jordi Camps, Teresa Erra i Eva Boixadé, amb la col·laboració puntual de Joan Anfruns.

Tanmateix, agraeixo les atencions rebudes i la informació que tan amablement m'han facilitat Marta Homs i Francesc Roma i Casanovas.

A tots ells, el més sincer agraïment.

3. INCIDÈNCIES EN LES FITXES

En aquesta revisió s'han afegit 13 fitxes a les 255 que conformaven originalment l'inventari realitzat l'any 2009.

De patrimoni immoble s'han afegit 2 edificis, i 2 elements arquitectònics. Els dos edificis inclosos, cal Panderni (fitxa nº 256) i l'Atalaia (fitxa nº 257) consten al *Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de recuperació o preservació* (2014), que aconsella la seva preservació per raons històriques, motiu pel qual s'han inclòs al Mapa.

Pel que fa als elements arquitectònics, un és el forn d'oli de ginebre de la Pedra Dreta (fitxa nº 259), que s'ha afegit perquè s'utilitza actualment per fer oli de ginebre de la forma tradicional. L'altre, és la font de la Teula (fitxa nº 258), que constava al llistat d'elements no fitxats perquè no s'hi havia pogut accedir.

De patrimoni natural s'han afegit noves fitxes: 8 zones d'interès i 1 d'espècimens botànics, que amplien notablement aquest àmbit dins del conjunt del mapa.

Es tracta de zones d'interès que es troben protegides per les *Normes Subsidiàries del Planejament de Lluçà* (2001): la Costa dels Gats (fitxa nº 261), els Rourets (fitxa nº 264), el puig Martorell (fitxa nº 267) i el serrat dels Tudons (fitxa nº 268).

Les altres cinc són el pla de Mala Junta (fitxa nº 263), les Rentadores (fitxa nº 266), el gorg del Marquès (fitxa nº 262), la Tronassa de la Tor (fitxa nº 265) i la cova del Lladre (fitxa nº 260), que s'han inclòs pel seu destacat interès natural.

D'altra banda, s'han hagut de corregir un nombre elevadíssim de coordenades, probablement per un problema en el traspàs de les mateixes al servidor.

També s'han repassat les fitxes de les tines perquè hi havia dubtes de si eren de vi o de glans. Amb les informacions disponibles actualment, s'ha establert que la tina del Camp del Soler (fitxa nº 127) i la de l'Estrada (fitxa nº 243) són de vi; les tines de Codinach (fitxa nº 124) i les del Verdaguer (fitxa nº 242) són dubtoses; i la resta semblen ser de glans.

Pel que fa a la tina de cal Burnac (fitxa nº 126) i la de la Font (fitxa nº 241) constaven com a tines inacabades, però actualment es desconeix la seva funcionalitat, pel que s'ha decidit canviar la denominació a "Possibles tines".

Finalment, s'ha fet la revisió de les diverses esmenes que han anat detectant els membres de l'equip de voluntaris.

4. TREBALLS REALITZATS

La present revisió del Mapa de Patrimoni de Lluçà ha estat atípica pel que fa al nombre de noves fitxes incorporades: només tretze; però no pas al treball que ha suposat.

L'error d'un nombre elevadíssim de coordenades de molts dels elements presents al Mapa, detectat per l'equip de voluntaris format per Montserrat Suriñach, Jordi Camps, Teresa Erra i Eva Boixadé, va provocar el dubte justificat de la probable existència d'altres errors o mancances a l'inventari.
Després de dur a terme aquesta revisió, s'ha pogut constatar que no és així i que la versió original del Mapa de Patrimoni de Lluçà, realitzat per Jordi Compte Figueras i Marta Homs Caraltés l'any 2009, és molt completa i ben documentada.

Cal fer esment de la gran dedicació d'aquest grup de voluntaris, que durant els mesos previs, es van reunir per verificar informacions, recollir un llistat de dubtes i correccions i per visitar diversos indrets presents al Mapa. S'hi ha mantingut amb ells una comunicació molt activa i intensa durant els treballs de revisió.

Així doncs, una de les principals tasques realitzades ha consistit en esmenar aquest error en les coordenades i la comprovació de tota la resta, i també en la lectura de les 255 fitxes preexistents.

S'ha revisat la bibliografia, amb la seva corresponent consulta i buidatge (s'ha utilitzat el préstec interbibliotecari de les biblioteques de Diputació de Barcelona), i no s'hi han detectat errors.

Tal com consta al apartat anterior de l'annex, s'han repassat i modificat les fitxes de les tines pels dubtes sobre la seva funcionalitat, pel que s'ha contactat amb Francesc Roma i Casanovas, reconegut historiador i geògraf, que ha facilitat informació relacionada. També s'ha buscat i consultat bibliografia específica sobre aquesta temàtica.

Tanmateix, degut a l'existència molt probable d'un nombre elevat de tines, s'ha detectat que seria molt interessant dur a terme la recerca i l'estudi de les mateixes. D'algunes es tenen referències orals poc concretes, d'altres es troben en indrets embardissats o perdudes en zones boscoses, fet que dificulta la seva localització i posterior documentació.

S'han consultat les vigents *Normes Subsidiàries de Planejament de Lluçà (2001)* i s'han comprovat les proteccions dels elements del Mapa. S'han inclòs totes les zones d'interès que es troben protegides.

També s'ha consultat el *Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de recuperació o preservació (2014)* i s'hi han afegit dos edificis.

S'ha valorat la incorporació d'alguns edificis, a instàncies del grup de voluntaris. Es tracta del Collet d'en Roca, la Torre de la Casanova, la Masoveria Nova, Cal Sant i el Niu d'Alba, però finalment s'han descartat per no tenir suficients valors patrimonials i s'han inclòs al llistat d'elements no fitxats.

D'altra banda, s'han fet les visites als diferents indrets del municipi: algunes de comprovació de les coordenades i de les informacions de les fitxes preexistents i les altres per a documentar els nous elements fitxats.

Finalment, s'han redactat i incorporat les noves fitxes al Mapa i s'ha elaborat el present annex de la memòria.

5. LLISTAT D'ELEMENTS NO FITXATS

En la realització de la revisió de l'inventari s'ha decidit ampliar el llistat d'elements no fitxats per a deixar constància de l'existència d'aquests elements, tot i no comptar amb suficients valors patrimonials per a formar part del Mapa.
A continuació es detallen els elements no fitxats, ordenats per àmbits.

Denominació	**Codi**	**Tipologia**	**Àmbit**	**Motiu**
Collet d'en Roca	1.1	Edifici	Patrimoni immoble	Documentada en el llistat de cases de la parròquia de Lluçà de 1793. Ha estat descartada per no tenir suficients valors patrimonials. Edifici molt reformat modernament que pràcticament no conserva cap element original.
Torre de la Casanova	1.1	Edifici	Patrimoni immoble	Edifici de factura contemporània. Ha estat descartat per no tenir suficients valors patrimonials.
Masoveria Nova	1.1	Edifici	Patrimoni immoble	Edifici de factura contemporània. Ha estat descartat per no tenir suficients valors patrimonials.
Cal Sant	1.1	Edifici	Patrimoni immoble	Edifici de factura contemporània. Ha estat descartat per no tenir suficients valors patrimonials.
Niu d'Alba	1.1	Edifici	Patrimoni immoble	Edifici de factura contemporània. Ha estat descartat per no tenir suficients valors patrimonials.
Tina de la Riereta	1.3	Element arquitectònic	Patrimoni immoble	Ha estat descartada ja que es troba completament tapada.

6. ESTADÍSTIQUES ACTUALITZADES

Els nous elements fitxats han fet variar l'estadística anterior, especialment pel que fa al patrimoni natural, on actualment hi ha un total de 28 elements.

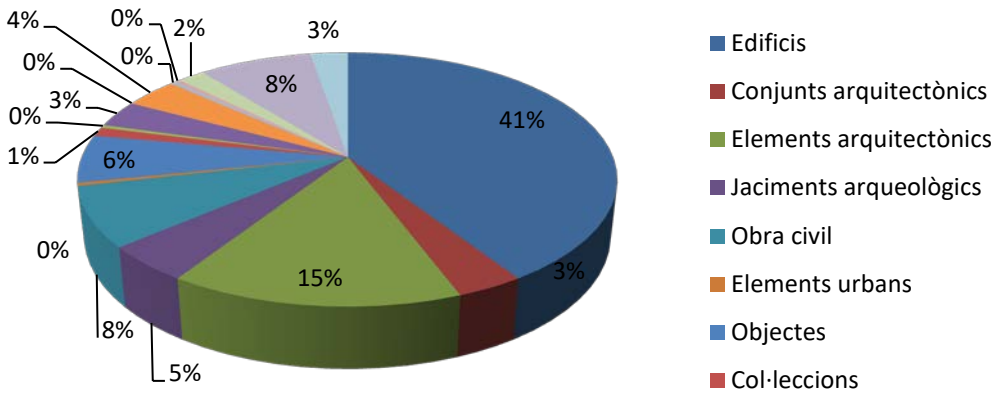

Com en l'anterior document, pel que fa a la titularitat dels nous elements, la majoria està en mans privades (88%). Tot i que el percentatge és molt menor, la quantitat de béns públics és prou significativa (12%).

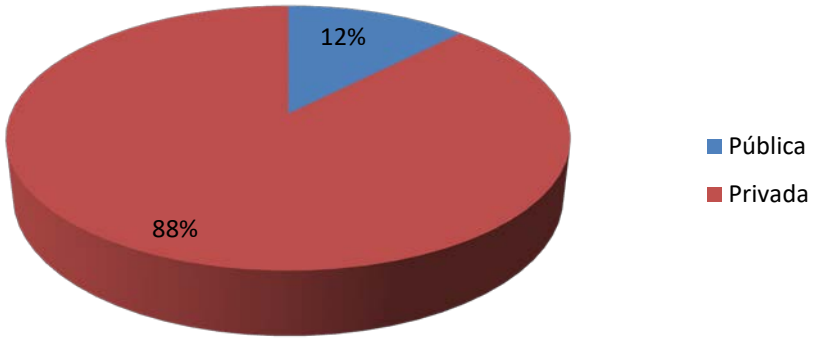

Pel que fa a l'estat de conservació, l'estadística gairebé no ha variat respecte a l'anterior, la majoria estan en bon estat (60%), seguit dels que estan en estat regular (22%) i dels que es troben en mal estat (18%).

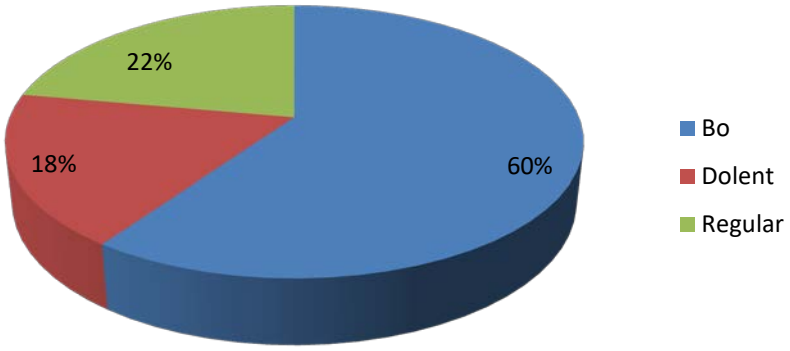

Amb la inclusió de les noves fitxes, s'incrementa la quantitat de patrimoni contemporani, ja que dues de les cases de poble que s'han inclòs i els dos elements arquitectònics tenen aquesta cronologia. Les fitxes de cronologia indeterminada estan associades al patrimoni natural.

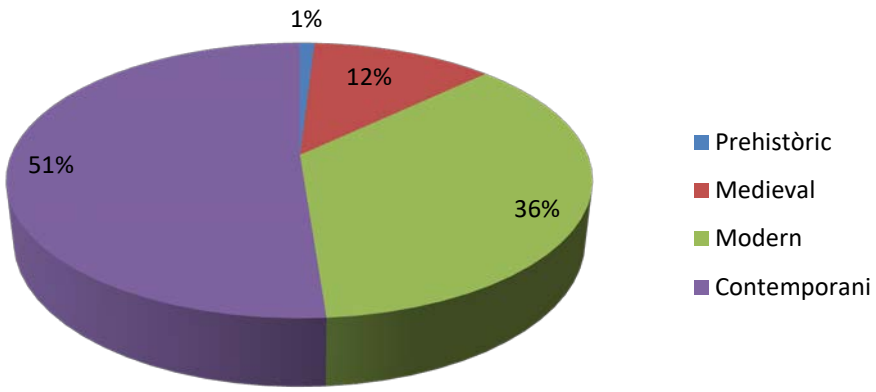
1%
12%
51%
36%
Prehistòric
Medieval
Modern
Contemporani

Diputació Barcelona

Comte d'Urgell, 187
Edifici del Rellotge
08036 Barcelona
Tel. 934 022 566
Fax 934 022 825
o.patrimonic@diba.cat
www.diba.cat/opc